

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PD2470

[6454]-171

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

Micro Economic Analysis - I

(2019 Pattern) (Semester - I) (12301)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q1) What is indifference curve? State the characteristics of indifference curve. [10]

OR

Explain the compensation criteria.

Q2) Explain the law of variable proportions. [10]

OR

Explain the concept of producer surplus.

Q3) What is demand elasticity? Explain the types of price elasticity. [10]

OR

State the nature of micro economics.

Q4) Discuss the various concepts of revenue. [10]

OR

Explain the theory of diminishing marginal utility.

Q5) Explain the prof. Pigou's contribution to welfare economics. [10]

OR

State the various concepts of cost.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2470

[6454]-171

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

Micro Economic Analysis - I

(2019 Pattern) (Semester - I) (12301)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय? समवृत्ती वक्राची वैशिष्ट्ये सांगा. [10]

किंवा

भरपाई निकष स्पष्ट करा.

प्र.2) बदलत्या प्रमाणाचा नियम स्पष्ट करा. [10]

किंवा

उत्पादकाच्या आधिक्याची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.3) मागणी लवचिकता म्हणजे काय? किंमत लवचिकतेचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे स्वरूप सांगा.

प्र.4) प्राप्तीच्या विविध संकल्पनांची चर्चा करा. [10]

किंवा

घटत्या सीमांत उपयोगितेचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.5) प्रा. पिगूचे कल्याणविषयक अर्थशास्त्रातील योगदान स्पष्ट करा. [10]

किंवा

खर्चाचे विविध प्रकार सांगा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PD2471

[6454]-172

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1002 : Public Economics - I

(2019 Pattern) (Semester - I) (Credit System) (12302)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each question in 250 words.*
- 4) *Answer should be precise and to the point.*

Q1) Explain the Allocative and Distribution functions of modern government. [10]

OR

Discuss the contribution of clark-groves mechanism for public goods.

Q2) Explain the optimal taxation theory. [10]

OR

Explain the structure and growth of public expenditure.

Q3) Critically examine the theories of shifting of tax. [10]

OR

Discuss the wagners law of increasing state activities.

Q4) Explain the principles of cost benefits analysis. [10]

OR

Discuss the benefit principle of taxation.

Q5) Explain the changing structure of public expenditure. [10]

OR

Discuss the ability to pay approach of taxation.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2471

[6454]-172

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1002 : Public Economics - I

(2019 Pattern) (Semester - I) (Credit System) (12302)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.
 - 4) उत्तरे मुद्देसूद आणि समर्पक असावित.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) आधुनिक सरकारची वाटप व वितरणाची कार्ये स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक वस्तूंच्या संदर्भात क्लार्क-ग्रोव्ह यांच्या यंत्रणेची चर्चा करा.

प्र.2) पर्याप्त करारोपण सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक खर्चाची रचना आणि वृद्धी स्पष्ट करा.

प्र.3) कर संक्रमण सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा. [10]

किंवा

वॅग्नरच्या राज्याच्या कार्यातील वाढीच्या सिद्धांताची चर्चा करा.

प्र.4) खर्च लाभ विश्लेषणाचे तत्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

कर लाभ तत्वाची चर्चा करा.

प्र.5) सार्वजनिक खर्चाची बदलती रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

करारोपणाच्या करदेय क्षमता दृष्टीकोनाची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PD2472

[6454]-173

M.A. (Part- I)

ECONOMICS

EC-1003 : International Trade

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester-I) (12303)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Answer each question in 250 words.*

Q1) Critically examine Krugman Theory of Economic Geography. [10]

OR

Discuss on Growth of Trade in Services.

Q2) Explain the Relation between Terms of Trade and Economic Development.[10]

OR

Explain in detail arguments support of the Controlled Trade.

Q3) Explain in detail 'Leontief Paradox'. [10]

OR

Evaluate the Heckscher-Ohlin Theory of International Trade.

Q4) Discuss in detail on Dunkel proposal. [10]

OR

Explain factors affecting Terms of Trade.

Q5) Explain the effects of WTO on Indian Economy. [10]

OR

Explain in detail on Intra-Industry Trade.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2472

[6454]-173

M.A. (Part- I)

ECONOMICS

EC-1003 : International Trade

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester-I) (12303)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) क्रुगमनच्या आर्थिक भूगोल सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा. [10]

किंवा

सेवांमधील व्यापार वृद्धीवर चर्चा करा.

प्र.2) व्यापारशर्ती आणि आर्थिक विकास यांतील संबंध स्पष्ट करा. [10]

किंवा

नियंत्रीत व्यापार धोरणाच्या समर्थनार्थ युक्तीवाद करा.

प्र.3) 'लिऑन्टिफचा विरोधाभास' सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

किंवा

हेक्शचर-ओहलिन यांच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धांताचे मूल्यमापन करा.

प्र.4) डंकेल प्रस्तावावर सविस्तर चर्चा करा. [10]

किंवा

व्यापारशर्तीवर परिणाम करणारे घटक विशद करा.

प्र.5) WTO चे भारतीय अर्थव्यवस्थेवर झालेले परिणाम स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आंतर-उद्योग व्यापार सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PD2473

[6454]-174

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Agricultural Economics

(2019 Pattern) (Semester - I) (Elective) (12304)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the role of Agriculture in Indian Economy. **[10]**

OR

Explain the challenges of Agricultural credit in India.

Q2) What is mean by Sustainable Agriculture? Explain the needs of Sustainable Agriculture. **[10]**

OR

Explain the characteristics of Agricultural Markets in India.

Q3) Explain the role of farmers in marketing cooperatives. **[10]**

OR

Explain the trends in Agricultural productivity in India since 1991.

Q4) Explain the food security in India. **[10]**

OR

Explain the Agricultural Price System in India.

Q5) Explain the role of NABARD in Agriculture Credit. **[10]**

OR

Explain the National Employment Guarantee Scheme.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2473

[6454]-174

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Agricultural Economics

(2019 Pattern) (Semester - I) (Elective) (12304)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.
 - 4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावित.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

-
- प्र.1)** भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतातील कृषी वित्तपूरवठ्याचे आव्हाने स्पष्ट करा.
- प्र.2)** शाश्वत शेती म्हणजे काय? शाश्वत शेतीची गरज स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतीय कृषी बाजाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र.3)** सहकारी विपणनव्यवस्थेत शेतकऱ्यांची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
1991 पासून भारतातील कृषी उत्पादकतेतील कल स्पष्ट करा.
- प्र.4)** भारतातील 'अन्न सुरक्षा' स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतीय कृषी किंमत व्यवस्था स्पष्ट करा.
- प्र.5)** कृषी वित्तपूरवठ्यातील नाबार्डची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
राष्ट्रीय रोजगार हमी योजना स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2474

[Total No. of Pages : 2

[6454]-175

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Rural Economics

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12305)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the structure of Rural Economy of India. **[10]**

OR

What is Contract Farming? Explain the challenges before Contract Farming in India.

Q2) Explain the concept of HDI. Take a review of Human Resource Development with the help of various parameters. **[10]**

OR

Explain the problems of changing cropping pattern in India.

Q3) Explain the problems of Cottage Industries in India. **[10]**

OR

Explain the causes of unemployment in Agriculture sector in Rural India.

Q4) Explain the Role of microfinance in India. **[10]**

OR

Explain the causes of Rural Poverty in India.

Q5) Explain the need for Inclusive growth in Rural Sector. **[10]**

OR

Explain the various Labour segments in Rural Labour Market and also explain the problems of wages differences based on gender in Indian rural areas.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2474

[6454]-175

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 1004 : Rural Economics

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - I) (12305)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.
 - 4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद्द असावित.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) भारतातील ग्रामीण अर्थव्यवस्थेची रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

करार शेती म्हणजे काय? भारतातील करार शेती समोरील आव्हाने स्पष्ट करा.

प्र.2) मानव विकास निर्देशांकाची संकल्पना स्पष्ट करा. मानवी विकास निर्देशांकाचा विविध घटकांच्या सहाय्याने आढावा घ्या. [10]

किंवा

भारतातील बदलत्या पीक रचनेच्या समस्या स्पष्ट करा.

प्र.3) भारतातील कुटीर उद्योगांच्या समस्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ग्रामीण भारतातील शेती क्षेत्रातील बेरोजगारीची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.4) भारतातील सुक्ष्म वित्त पुरवठ्याची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील ग्रामीण दारिद्र्याची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.5) ग्रामीण क्षेत्रातील सर्व समावेशक विकासाची गरज स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ग्रामीण श्रम बाजाराचे वर्गीकरण स्पष्ट करा. तसेच भारतातील ग्रामीण श्रम बाजारात लिंग आधारित वेतन समानतेच्या-समस्या स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2475

[Total No. of Pages : 2

[6454]-176

First Year M.A.

ECONOMICS

**EC - 1004 : Statistical Techniques
(2019 Pattern) (Semester - I) (12306)**

Time : 3Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Calculate standard deviation its coefficient and variation from the following data. **[10]**

Income in Rs.	:	5	10	15	20	25	30	35	40
No. of Workers	:	26	29	40	35	26	18	14	12

OR

Calculate coefficient of correlation from the following.

(X)	15	18	20	16	25	25	19	30	35	28
(Y)	50	48	46	47	45	45	48	44	42	45

Q2) Explain briefly various type of sampling. **[10]**

OR

- a) Variable & attribute
- b) Sample & population

- Q3)** a) A person receive Rs. 300 for a head and gives Rs. 200 to another person for a tail when a coin is tossed once. Find his expectation of receipt.
- b) A company makes electric bulbs. The probability that an electric bulb is defective is 0.2. What is the probability that a shipment of 500 bulbs will contain exactly 5 defectives.

[10]

OR

P.T.O.

- a) What is the probability of getting either a doublet or total 4 in a single throw with two dice?
- b) 5 red, 3 blue and 2 white balls are put into an urn. One ball is drawn and set aside not put in the urn. This process is repeated twice in addition to it. What is the probability that all the 3 balls are red colour?

- Q4)** a) A sample of 100 units is found to have 5 lb as mean. Could it be regarded as simple sample from a large population where mean is 5.64 lb and $\delta = 1.5$ lb.
- b) The mean of simple sample of 1,000 & 2,000 are 69.5 and 70 respectively. Can the sample be regarded as drawn from the same universe having a standard deviation 3?

[10]

OR

- a) Explain the types of estimator with their properties.
- b) Explain Type I & Type II Error.

Q5) Short Note on :

[10]

- a) Importance of Time Series analysis.
- b) Component of Time Series.

OR

Apply the Semi average method for determining trend of the following :

Year	:	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Sales	:	20	24	22	30	28	32

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2476

[Total No. of Pages : 2

[6454]-177

First Year M.A.

ECONOMICS

Indian Financial System - I

(2019 Credit Pattern) (Semester - I) (12307) (Paper - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*

Q1) Explain the credit creation theory of Financial Development. **[10]**

OR

Explain the structure of Banking System in India.

Q2) Explain the challenges in Banking Sector in India. **[10]**

OR

State the meaning and function of NBFI's in brief.

Q3) Explain the various financial instruments in brief. **[10]**

OR

State the difference between banks & non-banks.

Q4) Explain roles of RBI about Financial Regulatory. **[10]**

OR

Explain the meaning and functions of credit rating.

Q5) Explain the functions of IRDA about Financial Regulatory. **[10]**

OR

Explain needs and functions of SEBI about Financial Regulatory.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2476

[6454]-177

**First Year M.A.
ECONOMICS**

Indian Financial System - I

(2019 Credit Pattern) (Semester - I) (12307) (Paper - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावित.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) वित्तीय विकासाचा पतनिर्मिती सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय बँकींग प्रणालीची रचना स्पष्ट करा.

प्र.2) भारतीय बँकींग क्षेत्रापुढील आव्हाने स्पष्ट करा. [10]

किंवा

बिगर बँकींग वित्तीय संस्थेचा अर्थ सांगून त्यांची कार्ये लिहा.

प्र.3) विविध वित्तीय साधनांचे थोडक्यात स्पष्टीकरण लिहा. [10]

किंवा

बँका आणि बिगर बँकींग वित्तीय संस्थांमधील फरक स्पष्ट करा.

प्र.4) वित्तीय नियमनासंदर्भात भारतीय रिझर्व्ह बँकेची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पतमानांकनाचा अर्थ व कार्ये स्पष्ट करा.

प्र.5) विमा नियमन विकास प्राधिकरणाची वित्तीय नियमनासंबंधी कार्ये स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वित्तीय नियमनासंदर्भात सेबीची गरज व कार्ये स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2477

[Total No. of Pages : 2

[6454]-178
M.A.-I
ECONOMICS
Micro Economic Analysis - II
(2019 Credit Pattern) (Semester - II) (22301)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Draw the Diagrams wherever necessary.*

Q1) What is perfect competition? Explain the Features of perfect competition.[10]

OR

Explain the short-run equilibrium of Firm under Monopoly Market.

Q2) What is monopolistic competition? Explain the Features of monopolistic competition. [10]

OR

Explain in detail about Game Theory.

Q3) Explain the features of Oligopoly and Duopoly. [10]

OR

Explain the long-run equilibrium of Firm under perfect competition.

Q4) Explain the types of price discrimination under monopoly with examples.[10]

OR

Explain Nash equilibrium.

Q5) Explain Price and Non-price competition in monopolistic competition with examples. [10]

OR

What is price leadership? Explain the types of price leadership.

* * *

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2477

[6454]-178
M.A.-I
ECONOMICS
Micro Economics Analysis - II
(2019 Credit Pattern) (Semester - II) (22301)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्र.1)** पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय? पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]
किंवा
मक्तेदारी बाजारातील व्यवसायसंस्थेचा अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा.
- प्र.2)** मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा म्हणजे काय? मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]
किंवा
खेळ (घुन) सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.3)** अल्पविक्रेताधिकार व द्विविक्रेताधिकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]
किंवा
पूर्ण स्पर्धेतील व्यवसायसंस्थेचा दीर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा.
- प्र.4)** मक्तेदारीतील किंमतभेदाचे प्रकार उदाहरणासह सविस्तर स्पष्ट करा. [10]
किंवा
नॅश समतोल सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5)** मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील किंमत व बिगर किंमत स्पर्धा उदाहरणासह स्पष्ट करा. [10]
किंवा
किंमत नेतृत्व म्हणजे काय? किंमत नेतृत्वाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2478

[6454]-179

[Total No. of Pages : 2

M.A. - I

ECONOMICS

Public Economics-II

(2019 Pattern) (Semester - II) (EC-22302)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Answer each question in 250 words.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain in details direct and indirect tax system in India. [10]

OR

What is mean by public debt? Explain different sources of public debt in India.

Q2) Write a defination of fiscal policy? Explain objectives of fiscal policy. [10]

OR

Explain function and sources of revenue of central and state assignment.

Q3) Discuss in public borrowing and levels of prices in details. [10]

OR

Explain characteristic and features of Indian tax system.

Q4) Explain the details theory of Grant. [10]

OR

Explain objectives and causes of deficit financing.

Q5) What is mean by fiscal federalism? Explain different principles of fiscal federalism. [10]

OR

What is mean by fiscal deficit? Explain measures for decreasing fiscal deficit.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2478

[6454]-179

M.A. - I

ECONOMICS

Public Economics-II

(2019 Pattern) (Semester - II) (EC-22302)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
 - 2) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) भारतातील प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष करांबाबत सविस्तर विवेचन करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक कर्ज म्हणजे काय? भारतातील सार्वजनिक कर्जाचे स्रोत स्पष्ट करा.

प्र.2) राजकोषीय धोरणाच्या व्याख्या व उद्दिष्टे सांगा. [10]

किंवा

केंद्र व राज्य यांच्या कार्यातील विभागणी व महसुलाचे स्रोत सांगा.

प्र.3) सार्वजनिक कर्ज व किंमतपातळी याबाबत विवेचन करा. [10]

किंवा

भारतातील करव्यवस्थेची रचना व वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.4) अनुदान सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

तुटीच्या अर्थभरण्याची उद्दिष्टे व कारणे सांगा.

प्र.5) संघीय वित्तव्यवस्था म्हणजे काय ते सांगून संघीय वित्तव्यवस्थेची तत्वे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

राजकोषीय तूट म्हणजे काय? राजकोषीय तूट कमी करण्यासाठी उपाययोजना स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2479

[6454]-180

[Total No. of Pages : 2

M.A. - I

ECONOMICS

EC-2003 : International Finance

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester-II) (22303)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) What is meant by Balance of payments? Explain in detail the structure of Balance of payments. **[10]**

OR

Explain the objectives and functions of International monetary fund (IMF)

Q2) Discuss the purchasing power parity theory. **[10]**

OR

What is meant by foreign capital? Explain the role of foreign capital.

Q3) What is meant by foreign trade multiplier? Explain the process of foreign trade multiplier. **[10]**

OR

What is meant by Foreign Exchange control? Explain the objectives of Foreign Exchange control.

Q4) Explain the factors affecting International Capital Movements. **[10]**

OR

Discuss about the International Banking Laws.

Q5) What is meant by Devaluation? Explain the effects of the 1991 currency devaluation on the balance of payment. **[10]**

OR

What is meant by fixed Exchange Rate? Explain the merits and demerits of fixed exchange rate.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2479

[6454]-180

M.A. - I

ECONOMICS

EC-2003 : International Finance

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester-II) (22303)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) व्यवहारतोल म्हणजे काय? व्यवहारतोलाची रचना सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दीष्टे आणि कार्य स्पष्ट करा.

प्र.2) क्रयशक्ती समता सिद्धांत यावर चर्चा करा. [10]

किंवा

परकिय भांडवल म्हणजे काय? परकिय भांडवलाची भुमिका स्पष्ट करा.

प्र.3) विदेशी व्यापार गुणक म्हणजे काय? विदेशी व्यापार गुणकाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विदेशी विनिमय नियंत्रण म्हणजे काय? विदेशी विनिमय नियंत्रणाचे उद्दीष्टे स्पष्ट करा.

प्र.4) आंतरराष्ट्रीय भांडवल हालचालीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आंतरराष्ट्रीय बँक विषयक कायद्यासंबंधी चर्चा करा.

प्र.5) अवमुल्यन म्हणजे काय? 1991 च्या अवमुल्यनाचा व्यवहारतोलावरील परिणाम स्पष्ट करा. [10]

किंवा

स्थिर विनिमय दर म्हणजे काय? स्थिर विनिमय दराचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2480

[Total No. of Pages : 4

[6454]-181

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 2004 : Labour Economics

(2019 Pattern) (Semester - II) (22304)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *All questions carry equal marks.*
- 3) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) What is meant by Labour Economics? Explain the scope & Importance of Labour Economics. **[10]**

OR

What is Labour Force? Explain the characteristics of Labour Force.

Q2) What is meant by Labour Market? Explain the Factors of effecting Labour Market. **[10]**

OR

Explain in detail the Wage Policy in India.

Q3) What is meant by social security? Explain the social security measures in India. **[10]**

OR

State the characteristics of trade unions in India and explain the defects of trade unions.

P.T.O.

Q4) Explain the cause of labour absenteeism in India.

[10]

OR

State the causes of child labour in India and discuss its measures.

Q5) Explain the causes for increase in child labour.

[10]

OR

Discuss the Problems and remedies of Womens Labour in India.

Total No. of Questions : 5]

PD-2480

[6454]-181

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 2004 : Labour Economics

(2019 Pattern) (Semester - II) (22304)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) श्रम अर्थशास्त्र म्हणजे काय? श्रम अर्थशास्त्राची व्याप्ती आणि महत्त्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

श्रमशक्ती म्हणजे काय? श्रम शक्तीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) श्रम बाजार म्हणजे काय? श्रमबाजारावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील वेतन धोरण सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सामाजिक सुरक्षितता म्हणजे काय? भारतातील सामाजिक सुरक्षिततेच्या उपाययोजना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील कामगार संघटनांची वैशिष्ट्ये सांगून संघटनांचे दोष स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारतातील कामगारांच्या अनुपस्थितीची कारणे स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

भारतातील बालमजूरीची कारणे सांगून त्यावरील उपायांची चर्चा करा.

प्रश्न 5) बालकामगारांची संख्या वाढण्याची कारणे स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

भारतातील महिलांच्या कामगारांच्या समस्या आणि त्यावरील उपायांची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2481

[Total No. of Pages : 4

[6454]-182

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 2004 : Urban Economics (Elective)

(2019 Pattern) (Semester - II) (Credit System) (22305)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each questions in 250 words.*
- 4) *Answer should be precised and to the point.*

Q1) State the meaning and importance of urbanisation.

[10]

OR

Discuss the trends of urbanization in Developing Countries.

Q2) Explain the macro spatial patterns in urban development.

[10]

OR

Explain the Theory of urban dispersal.

Q3) Explain the role of Education System in Urban Development.

[10]

OR

Discuss on urban infrastructural development.

P.T.O.

Q4) Discuss on Urbanization and Environmental issues.

[10]

OR

Explain the urban poverty.

Q5) Explain the classification of urban area.

[10]

OR

Explain the economics of Localization.

Total No. of Questions : 5]

PD-2481

[6454]-182

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 2004 : Urban Economics (Elective)

(2019 Pattern) (Semester - II) (Credit System) (22305)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रत्येक प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तरे लिहा.
4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) शहरीकरणाचा अर्थ आणि महत्व विषद करा.

[10]

किंवा

विकसनशील देशासमोरील शहरीकरणाची प्रवृत्ती स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) शहरी भागातील विकासाच्या समग्र प्रकृती स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

नागरी विस्तार सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) शहरी विकासात शिक्षण व्यवस्थेची भूमिका विषद करा.

[10]

किंवा

नागरी भागातील पायाभूत संरचनेचा विकास यावर चर्चा करा.

प्रश्न 4) शहरीकरण आणि पर्यावरण समस्या यावर चर्चा करा.

[10]

किंवा

नागरी दारीद्र्य विषद करा.

प्रश्न 5) शहरीकरणाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

स्थानीकीकरणाचे अर्थशास्त्र स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

PD-2482

[Total No. of Pages : 2

[6454]-183
M.A.
ECONOMICS
Mathematical Economics
(2019 Pattern) (Semester - II) (22306)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Show the major steps in reaching the answer.*
- 4) *Sketch diagrams / graphs wherever required but no graph paper will be provided.*
- 5) *Use of non-programmable calculators is permitted.*

Q1) Attempt any three of the following five questions.

[3 × 5 = 15]

- a) Solve for x , $3^{(x+2)} = 81$.
- b) Find the domain of f , $f(x) = \frac{\sqrt{x-2}}{x-3}$.
- c) State the solution set for the inequality : $\frac{|x-1|}{2} < 1$.
- d) $S = \{1, 2\}$, state all the subsets of S .
- e) Evaluate $\log_5 625$.

Q2) Attempt any three of the following five questions.

[3 × 5 = 15]

- a) $f(x, y) = \frac{2x+1}{y^2+2}$, calculate $\frac{\partial f}{\partial x}, \frac{\partial f}{\partial y}$ at $(x, y) = (1, 1)$.
- b) Differentiate the following :
 - i) $y = 2x^2 + 4x + 1$
 - ii) $y = \frac{e^x}{x}$

P.T.O.

c) Evaluate the following definite integrals

i) $\int_0^1 4dx$

ii) $\int_1^2 (x+1)dx$

d) $f(x) = x^3 - 3x$, find the intervals over which the function is increasing.

e) A product y has cost function $(y) = 10 + 2y$, where y is also units of output. Prepare a cost schedule for output y_n from 0 to 5 and graph the cost function. State the fixed cost and marginal cost functions for y .

Q3) Answer any two of the following three questions.

[2 × 10 = 20]

a) $A = \begin{bmatrix} 1 & 4 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 3 & 2 & 2 \end{bmatrix}$ calculate the determinant of A. Is A invertible?

If A is invertible calculate A^{-1} .

If A is not invertible, explain why this is so.

b) $U = x^3y^2$. Calculate the marginal rate of substitution at $(x, y) = (6, 4)$. Explain the economic significance of the calculated marginal rate of substitution.

c) Use suitable diagram and algebraic equation(s) to show the profit maximisation by a firm under perfect competition.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2483

[Total No. of Pages : 4

[6454]-184

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 2005 : Money Market

(2019 Pattern) (Semester - II) (22307) (Credit System) (Elective)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each question in 250 words.*
- 4) *Answer should be precised and to the point.*

Q1) What is Financial Market? State the Functions of financial market. [10]

OR

Explain the structure and features of Money Market.

Q2) What is Repo rate and Reverse Repo Rate? Explain the difference between Repo Rate and Reverse Repo Rate. [10]

OR

What is certificate of Deposit? State the features of certificate of Deposit.

Q3) What is Treasury Bill Market? Explain the Types and features of Treasury Bill Market. [10]

OR

What is commercial paper market? State the Types of Commercial Paper.

P.T.O.

Q4) What is Satellite Dealers? Analyse the satellite Dealers in Indian Money Market [10]

OR

Explain the role of securities trading corporation of India in Money Market.

Q5) Analyse the Bank Regulatory capital requierments and capital adequacy requirements. [10]

OR

Analyse the Instruments in global money market.

Total No. of Questions : 5]

PD-2483

[6454]-184

M.A. (Part - I)

ECONOMICS

EC - 2005 : Money Market

(2019 Pattern) (Semester - II) (22307) (Credit System) (Elective)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रत्येक प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर लिहा.
4) उत्तरे नेमकी आणि मुद्देसूद असावित.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) वित्तीय बाजार म्हणजे काय? वित्तीय बाजाराची कार्ये सांगा.

[10]

किंवा

नाणेबाजाराची रचना व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) रेपोदर आणि रिव्हर्स रेपोदर म्हणजे काय? रेपोदर आणि रिव्हर्स रेपोदर यातील फरक स्पष्ट करा.[10]

किंवा

ठेवी प्रमाणपत्र म्हणजे काय? ठेवी प्रमाणपत्राची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न 3) कोषागार विपत्र बाजार म्हणजे काय? कोषागार विपत्र बाजाराचे प्रकार आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

व्यापारी पत्र बाजार म्हणजे काय? व्यापारी पत्राचे (CP) प्रकार सांगा.

प्रश्न 4) अप्रत्यक्ष विक्रेते म्हणजे काय? भारतीय नाणे बाजारातील अप्रत्यक्ष विक्रेत्यांचे विश्लेषण करा. [10]

किंवा

भारतीय प्रतिभूती व्यापार महामंडळाची नाणेबाजारातील भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) बँक विनियामक भांडवल आवश्यकता आणि भांडवल पर्याप्तता गरज यांचे विश्लेषण करा. [10]

किंवा

जागतिक नाणेबाजारातील वित्तीय साधनांचे विश्लेषण करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2484

[Total No. of Pages : 4

[6454]-191

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3001 : Macro Economics Analysis - I

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32301)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answers should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the Characteristics of Classical ideology.

[10]

OR

Explain the circular flow of income in a two sector model in economy.

Q2) Explain the various types of Social income accounting.

[10]

OR

Explain the concept of High Powered money and money multiplier.

Q3) Explain Tobin's Approach Demand for money.

[10]

OR

Explain the Central bank's Approach to money supply.

P.T.O.

Q4) Explain the Liquidity theory of money. **[10]**

OR

Explain the a behavior model of money supply determination.

Q5) Explain the characteristics of neoclassical ideology. **[10]**

OR

Explain the Keynesian approach of Demand for money.

Total No. of Questions : 5]

PD-2484

[6454]-191

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3001 : Macro Economics Analysis - I

(समग्रलक्षी आर्थिक विश्लेषण - I)

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32301)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
4) प्रत्येक प्रश्नाचे 250 शब्दांत उत्तर सोडवा.

प्रश्न 1) सनातन विचारसरणीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

द्विक्षेत्रीय अर्थव्यवस्थेतील उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) राष्ट्रीय उत्पन्न लेखांकनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

उच्चशक्ती पैसा आणि पैसा गुणक या संकल्पना स्पष्ट करा?

प्रश्न 3) पैशाच्या मागणीचा टोबिनचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

मध्यवर्ती बँकेचा पैशाच्या पुरवठ्यासंबंधीचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) पैशाचा रोखता सिद्धांत स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

पैशाचा पुरवठा निश्चितीचे वर्तनवादी प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) नवसनातनवादी विचारसरणीचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

पैशाच्या मागणीबाबत केन्सचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PD2485

[6454]-192

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

**EC - 3002 : Growth and Development - I
(2019 Pattern) (Semester - III) (Credit System) (32302)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the barriers of economic development. **[10]**

OR

Explain the Harrod - Domar model.

Q2) What is mean by developing economy? Explain the charecteristics of developing economy. **[10]**

OR

Explain the new classical economist R.M. Solow's economic Growth model.

Q3) Explain the Adam Smith's theory of economic development. **[10]**

OR

What is mean by Economic Inequality? Explain the causes of Economic Inequality.

Q4) Discuss about the relationship between Health and Efficiency to work. **[10]**

OR

What is mean by Migration? Explain the causes of Migration.

Q5) Explain the 'Big Push Theory' of Rosenstein Rodan. **[10]**

OR

Explain the Amartya Sen's approach of Poverty Measurement.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2485

[6454]-192

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3002 : Growth and Development - I

(2019 Pattern) (Semester - III) (Credit System) (32302)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) आर्थिक विकासातील अडथळे स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

हॅरॉड-डॉमर प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.2) विकसनशील अर्थव्यवस्था म्हणजे काय? विकसनशील अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

नवसनातनवादी अर्थतज्ञ आर.एम.सोलो यांचे आर्थिक वृद्धीचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.3) अँडम स्मिथ यांचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

आर्थिक विषमता म्हणजे काय? आर्थिक विषमतेची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.4) आरोग्य आणि कार्यक्षमता यांच्यातील संबंधाबाबत चर्चा करा.

[10]

किंवा

स्थलांतर म्हणजे काय? स्थलांतराची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.5) रोझोस्टिन रोडान यांचा “मोठा धक्का सिद्धांत” स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

दारिद्र्य मापनाचा अमर्त्य सेन यांचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2486

[Total No. of Pages : 4

[6454]-193

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC-3003 : Research Methodology - I (Core Course)

(2019 Pattern) (Semester - III) (32303)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*

Q1) What is Research ? Explain the Types of social science Research. **[10]**

OR

What is size of sample? Explain the determinants of sample size.

Q2) What is Research Design? Write the characteristics of Research Design. **[10]**

OR

Explain the use of Computer in Research.

Q3) What is Research Report? Explain the various stages in Report writing. **[10]**

OR

What is Hypothesis? Explain the Types of Hypothesis.

Q4) Explain the difference between Questionnaire and schedule. **[10]**

OR

Write the objectives and Importance of Report writing.

P.T.O.

Q5) What is Review of Literature? Write the sources of review of Literature. [10]

OR

Write the characteristics and Importance of Hypothesis.

Total No. of Questions : 5]

PD-2486

[6454]-193

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC-3003 : Research Methodology - I (Core Course)

(2019 Pattern) (Semester - III) (32303)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1)** संशोधन म्हणजे काय? सामाजिकशास्त्र अशोधनाचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]
किंवा
नमुना आकार म्हणजे काय? नमुना आकाराचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** संशोधन आराखडा म्हणजे काय? संशोधन आराखड्याची वैशिष्ट्ये लिहा. [10]
किंवा
संशोधनात संगणकांचा उपयोग स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3)** संशोधन अहवाल म्हणजे काय? अहवाल लेखनातील विविध पायऱ्या स्पष्ट करा. [10]
किंवा
गृहितकृत्य म्हणजे काय? गृहितकृत्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4)** प्रश्नावली आणि अणुसूचि यातील भेद स्पष्ट करा. [10]
किंवा
संशोधन अहवाल लेखनाची उद्दिष्ट्ये व महत्व लिहा.

प्रश्न 5) संदर्भ साहित्याचा आढावा म्हणजे काय? संदर्भ साहित्याचे स्रोत लिहा.

[10]

किंवा

गृहितकृत्याची वैशिष्ट्ये व महत्त्व लिहा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2487

[Total No. of Pages : 4

[6454]-194

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC-3004 : Economics of Finance

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32304)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answers should be precise and to the point.
- 4) Answers each question in 250 words.

Q1) Explain the role of financial sector in the economy.

[10]

OR

What is meant by bond? Explain the characteristics of Bonds.

Q2) Explain the Capital Asset Pricing Model.

[10]

OR

Explain the relationship between capital budgeting and project risk.

Q3) Discuss about the dividend discount Model.

[10]

OR

Explain the different types of financial instruments.

Q4) Explain the types financial securities.

[10]

OR

Explain the importance and types of portfolio.

P.T.O.

Q5) Discuss about the efficient market hypothesis.

[10]

OR

Explain the various determinants of project risk.

Total No. of Questions : 5]

PD-2487

[6454]-194
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
EC-3004 : Economics of Finance
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32304)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.
4) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत लिहा.
5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1)** अर्थव्यवस्थेतील वित्तीय क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. [10]
किंवा
बाँड म्हणजे काय? बाँड्स ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** भांडवली मालमत्ता किंमत प्रतिमान स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भांडवली अंदाजपत्रक व प्रकल्प जोखीम यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3)** लाभांश सवलत प्रतिमान याबाबत चर्चा करा. [10]
किंवा
वित्तीय साधनांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4)** वित्तीय कर्जरोख्यांचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]
किंवा
पोर्टफोलिओचे महत्व व प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) कार्यक्षम बाजार परिकल्पनेबाबत चर्चा करा.

[10]

किंवा

प्रकल्प जोखमीचे विविध निर्धारक घटक स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2488

[Total No. of Pages : 4

[6454]-195
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
Demography
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32305)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the measures to control population growth? **[10]**

OR

Explain the theory of population development by Enke and Simon?

Q2) What is Birthrate? Explain the factors affecting birthrate? **[10]**

OR

Explain the theory of population development by meadows.

Q3) Explain the age and Gender Composition of the population? **[10]**

OR

Write in detail population policy in India.

Q4) Explain the population policy in the post independence period? **[10]**

OR

Explain the evolution of demography.

P.T.O.

Q5) Explain the causes of inequality of sex ratio in India.

[10]

OR

Explain the National Population Policy (2000) in India?

Total No. of Questions : 5]

PD-2488

[6454]-195
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
Demography
(2019 Pattern) (Credit System) (Semester - III) (32305)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडवा.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावित.
4) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.

-
- प्रश्न 1)** लोकसंख्यावाढ नियंत्रणाच्या उपाययोजना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
एन के आणि सायमन यांचा लोकसंख्या विकास सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** जन्मदर म्हणजे काय? जन्मदरावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [10]
किंवा
मिडॉजचा लोकसंख्या विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3)** लोकसंख्येतील वय आणि लिंग विषयक रचना स्पष्ट करा. [10]
किंवा
भारतातील लोकसंख्या धोरणाची सविस्तर माहिती लिहा.
- प्रश्न 4)** स्वातंत्र्योत्तर काळातील लोकसंख्याविषयक धोरण स्पष्ट करा. [10]
किंवा
लोकसंख्याशास्त्राची उत्क्रांती स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) भारतातील लिंग गुणोत्तराच्या असमानतेची कारणे स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

भारताचे राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण (2000) स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2489

[Total No. of Pages : 4

[6454]-196
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
EC-3004 : Capital Markets
(2019 Pattern) (Semester - III) (32306)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Describe government security markets and Industrial securities markets. **[10]**

OR

Explain primary and secondary market in detail.

Q2) Describe the role and purpose of credit rating agencies. **[10]**

OR

Explain the in detail mutual funds, merchants Bankers.

Q3) Describe meaning and calculations of stock indicators. Trading settlement process. **[10]**

OR

Explain the Emergence of Financial services.

Q4) Explain the functions of Stock Exchange Market. **[10]**

OR

Explain the characterised of stock Exchange.

P.T.O.

Q5) Explain the scenario of Indian capital market pre and post liberalizations **[10]**

OR

Discussion management and financial crisis in emerging market economics.

Total No. of Questions : 5]

PD-2489

[6454]-196
M.A. (Part - II)
ECONOMICS
EC-3004 : Capital Markets
(2019 Pattern) (Semester - III) (32306)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
3) प्रश्नाची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.

-
- प्रश्न 1)** शासकीय प्रतिभूती बाजार आणि औद्योगिक प्रतिभूती बाजार. [10]
किंवा
प्राथमिक आणि दुय्यम बाजार सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** क्रेडीट रेटिंग एजन्सीची भूमिका आणि हेतू स्पष्ट करा. [10]
किंवा
म्युच्युअल फंड व मर्चण्ट बँकर सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3)** रोखे बाजार निर्देशाकाचा अर्थ आणि व्यवहार तडजोड प्रक्रिया स्पष्ट करा. [10]
किंवा
वित्तीय सेवांच्या उद्द्याचे विश्लेषण करा.
- प्रश्न 4)** भाग बाजाराची कार्य सांगा. [10]
किंवा
उदारीकरणपूर्व आणि उदारीकरणानंतर भारतीय भांडवल बाजाराचा आढावा स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) रोखे बाजाराची वैशिष्टे स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

उदयोन्मुख बाजार अर्थव्यवस्थेत जोखीम व्यवस्थापन आणि आर्थिक विकास स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD-2490

[Total No. of Pages : 4

[6454]-197

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3004 - Industrial Economics - I

(CBCS) (2019 Pattern) (Elective Paper) (Semester - III) (32307)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Number to the right indicate full marks.
- 3) Answer should be precise and to the point.
- 4) Write answer each question in 250 words.

Q1) What is industrial economics. Explain the scope of Industrial Economics.[10]

OR

Explain the Sargent Florence's Theory of Industrial Location.

Q2) Explain the role of Private Sector in India.

[10]

OR

Explain the 1991 New Economic Policy.

Q3) What is Industrial Productivity? Explain the factors affecting Industrial Productivity. [10]

OR

Explain the role of Special Economics Zone (SEZ) in Economic Development.

Q4) Explain the merit and demerit of Public Sector.

[10]

OR

Define a balanced regional development. Explain a need of balanced regional development.

P.T.O.

Q5) Define a multinational companies. Explain a role of multinational companies in Industrial development of India. **[10]**

OR

Explain the classification of Industries.

Total No. of Questions : 5]

PD-2490

[6454]-197

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC - 3004 - Industrial Economics - I

(CBCS) (2019 Pattern) (Elective Paper) (Semester - III) (32307)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
 - 4) प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.

प्रश्न 1) औद्योगिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय? औद्योगिक अर्थशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सार्जेट फ्लॉरेन्सचा औद्योगिक स्थाननिश्चितीचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) भारतातील खाजगी क्षेत्राची बदलती भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

1991 चे नवीन आर्थिक धोरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) औद्योगिक उत्पादकता म्हणजे काय? औद्योगिक उत्पादकतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आर्थिक विकासात विशेष आर्थिक क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) भारतातील सार्वजनिक क्षेत्राची फायदे व तोटे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

समतोल प्रादेशिक विकासाची व्याख्या द्या. समतोल प्रादेशिक विकासाची गरज स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) बहुराष्ट्रीय कंपनीची व्याख्या द्या. भारताच्या औद्योगिक विकासात बहुराष्ट्रीय कंपनीची भूमिका स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

उद्योगांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2491

[Total No. of Pages : 2

[6454]-198
M.A. (Part-II)
ECONOMICS
EC-4001 : Macro Economics Analysis - II
(2019 Pattern) (Semester - IV) (42301)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise & to the point.*
- 4) *Draw the neat Diagrams wherever necessary.*

Q1) What is meant by Aggregate Demand Curve? Explain the derivation of Aggregate Demand Curve. **[10]**

OR

Explain the extension of IS-LM model with simultaneous equilibrium in goods market and money market.

Q2) Explain the sticky wage theory. **[10]**

OR

What is meant by supply side economics? Explain the basic propositions of supply side economics.

Q3) Explain the Philips curve. **[10]**

OR

Critically evaluate the real business cycle theory.

Q4) Explain the role of Fiscal Policy. **[10]**

OR

What is meant by economic fluctuations? Explain the stages of economic fluctuations.

Q5) Explain in detail the Mundell Fleming model. **[10]**

OR

What is meant by stagflation? Explain the causes of stagflation.

* * *

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2491

[6454]-198

M.A. (Part-II)

ECONOMICS

EC-4001 : Macro Economics Analysis - II

(2019 Pattern) (Semester - IV) (42301)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) उत्तरे थोडक्यात व मुद्देसुद असावीत.
 - 4) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.
 - 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रीका पहावी.

प्र.1) समग्र मागणी वक्र म्हणजे काय? समग्र मागणी वक्राची व्युत्पत्ती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

IS-LM प्रतिमानाच्या विस्तारासह वस्तु बाजार व नाणेबाजाराचा एकत्रीत समतोल स्पष्ट करा.

प्र.2) ताठर वेतन सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पुरवठा बाजुचे अर्थशास्त्र म्हणजे काय? पुरवठा बाजुच्या अर्थशास्त्राबाबत मुलभूत मतप्रवाह स्पष्ट करा.

प्र.3) फिलीप्स वक्र स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वास्तव व्यापारचक्र सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.

प्र.4) राजकोषीय धोरणाची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आर्थिक चढउतार म्हणजे काय? आर्थिक चढ उताराच्या अवस्था स्पष्ट करा.

प्र.5) मुंडेल फ्लेमिंग प्रतिमान सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

किंवा

मंदीयुक्त चलनवाढ म्हणजे काय? मंदीयुक्त चलनवाढीची कारणे स्पष्ट करा.

* * *

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2492

[6454]-199

[Total No. of Pages : 2

M.A. - II

ECONOMICS

EC-4002 : Growth and Development-II

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester-IV) (42302)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*
- 3) Answer should be precise and to the point.*
- 4) Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the role of Government in the Development process. [10]

OR

Discuss the agriculture price policy in India.

Q2) What is meant by sustainable development? Explain the need for sustainable Development. [10]

OR

Explain the role of technology in Development.

Q3) Explain the role of MSME's in Industrial development. [10]

OR

Explain the Market versus detailed centralized planning.

Q4) Discuss the relationship between capital formation and economic development. [10]

OR

Explain the problems of urbanization.

Q5) Discuss the causes of low productivity of Indian Agriculture. [10]

OR

Discuss the concept of Export promotion and Import substitution.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2492

[6454]-199

M.A. - II

ECONOMICS

EC-4002 : Growth and Development-II

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester-IV) (42302)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) विकास प्रक्रियेतील शासनाची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील कृषी किंमत धोरणाची चर्चा करा.

प्र.2) शाश्वत विकास म्हणजे काय? शाश्वत विकासाची गरज स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विकासातील तंत्रज्ञानाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.3) औद्योगिक विकासातील सूक्ष्म, लघू आणि मध्यम आकारमानाच्या (MSME's) उद्योगाची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

बाजार विरुद्ध विस्तृत केंद्रिय नियोजन स्पष्ट करा.

प्र.4) भांडवल निर्मिती आणि आर्थिक विकासातील सहसंबंधाची चर्चा करा. [10]

किंवा

शहरीकरणाच्या समस्या स्पष्ट करा.

प्र.5) भारतातील शेती उत्पादकता कमी असण्याच्या कारणांची चर्चा करा. [10]

किंवा

निर्यात प्रोत्साहन आणि आयात पर्यायीकरण या संकल्पनांची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2493

[Total No. of Pages : 1

[6454]-200

M.A. (Part - II)

ECONOMICS

EC-4004: Econometrics

(2019 Credit Pattern) (Semester - IV) (42304)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.
- 2) All questions carry equal marks.
- 3) Use of non-programmable calculator is allowed.
- 4) Symbols have their usual meaning.

Q1) Explain the population regression function and sample regression function in detail. [10]

OR

What is a problem of estimation? Explain the point and interval estimation.

Q2) Explain the difference between one-way and two-way analysis of variance (ANOVA). [10]

OR

Write a short note on:

- i) Coefficient of multiple determination.
- ii) Overall significance of the regression.

Q3) Following data relates to income (x) and consumption (y) in '000 rupees and hence estimate the consumption for Rs. 40000 income. [10]

income (in '000)	20	22	25	30	32
consumption (in '000)	10.0	11.2	12.0	12.8	13.0

OR

Explain the order and rank condition of identification.

Q4) Explain the detection methods of multicollinearity with the solution. [10]

OR

If $r_{12} = 0.40$, $r_{13} = 0.55$ and $r_{23} = 0.40$, then calculate $r_{12.3}$ and $r_{13.2}$

Q5) Explain the approaches to economic forecasting based on time series data. [10]

OR

Write a short note on:

- i) Functional Form
- ii) Dummy Variable

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

PD2494

[6454]-201

M.A. - II

ECONOMICS

EC-4004 : Public Policy

(2019 Pattern) (Semester-IV) (42305)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) All questions carry equal marks.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Analyze the nature and scope of public policy. [10]

OR

Evaluate the impact of globalisation on shaping policy decisions.

Q2) Examine policy making as an political activity. Emphasise the complexities and challenges in policy making. [10]

OR

Elaborate the concept of policy evaluation and explain the methods and techniques for assessing policy outcomes.

Q3) Discuss about the role of diverse actors involved in public policy making.[10]

OR

Evaluate the various types of public policy analysis with examples for each.

Q4) Explain the meaning of policy implementation and analyze the different methods and techniques employed for effective implementation. [10]

OR

Identify and analyze the constraints faced in public policy analysis.

Q5) Explore the emerging trends in public policy analysis. [10]

OR

Evaluate the impact of globalisation on interdependence, organisational structures and mechanisms of accountability in global context.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2494

[6454]-201

M.A. - II

ECONOMICS

EC-4004 : Public Policy

(2019 Pattern) (Semester-IV) (42305)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) सार्वजनिक धोरणाचे स्वरूप व व्याप्ती यांचे विश्लेषण करा. [10]
किंवा

धोरणात्मक निर्णय प्रक्रियेवरील जागतिकीकरणाच्या प्रभावाचे परिक्षण करा.

प्र.2) धोरण निर्मिती ही राजकीय कार्यविधी कशी आहे याचे परिक्षण करा. धोरण निर्मितीतील गुंतागुंत आणि आव्हाने अधोरेखित करा. [10]

किंवा

धोरण मुल्यांकनाच्या संकल्पनेचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा आणि धोरणांच्या परिणामांचे मुल्यांकन करण्याच्या पद्धती आणि तंत्रांचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.3) सार्वजनिक धोरण निर्मितीत समाविष्ट असणाऱ्या विविध घटकांच्या भूमिकेची चर्चा करा. [10]
किंवा

सार्वजनिक धोरण विश्लेषणाच्या विविध पद्धतींचे उदाहरणासहित परिक्षण करा.

प्र.4) धोरण अंमलबजावणीचा अर्थ स्पष्ट करा आणि धोरणांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठीच्या विविध पद्धती आणि तंत्रांचे विश्लेषण करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक धोरण विश्लेषणातील विविध अडथळे ओळखा व त्यांचे विश्लेषण करा.

प्र.5) सार्वजनिक धोरण विश्लेषणातील नवे प्रवाह कोणते याचे परिक्षण करा. [10]
किंवा

जागतिकीकरणाचा आंतर अवलंबित्व, संघटनात्मक संरचना आणि उत्तरदायित्व निश्चिती यंत्रणावरील प्रभाव जागतिक संदर्भाने स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2495

[Total No. of Pages : 2

[6454]-202

M.A. - II

ECONOMICS

EC-4004 : Economics of Environment

(2019 Pattern) (Semester-IV) (42306)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer in 250 words each.*

Q1) Explain the problems of Global Environmental issues. [10]

OR

Explain the Kyoto protocol in detailed.

Q2) Explain the nature & importance of Economics of Environment. [10]

OR

Write the detailed information about Emissions Trading.

Q3) Explain the relationship between Environment and Economic development.[10]

OR

Explain the causes and effects of urbanisation.

Q4) Explain the information about India's Environmental policy. [10]

OR

Explain the causes of Global Warming.

Q5) Explain the economic theory of efficient pollution control in details. [10]

OR

State the needs of sustainable development.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2495

[6454]-202

M.A. - II

ECONOMICS

**EC-4004 : Economics of Environment
(2019 Pattern) (Semester-IV) (42306)**

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.
 - 4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावित.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

-
- प्र.1)** जागतिक पर्यावरण विषयक समस्या सविस्तर स्पष्ट करा. [10]
किंवा
क्योटो प्रणाली सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.2)** पर्यावरणीय अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा. [10]
किंवा
उत्सर्जित व्यापार याविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
- प्र.3)** पर्यावरण आणि आर्थिक विकास यातील संबंध स्पष्ट करा. [10]
किंवा
शहरीकरणाची कारणे आणि परिणाम विशद करा.
- प्र.4)** भारतीय पर्यावरणविषयक धोरण याविषयी माहिती लिहा. [10]
किंवा
जागतिक तापमान वाढीची कारणे लिहा.
- प्र.5)** कार्यक्षम प्रदूषण नियंत्रणाचा आर्थिक सिध्दांत सविस्तर लिहा. [10]
किंवा
शाश्वत विकासाची गरज सांगा.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PD2496

[Total No. of Pages : 2

[6454]-203

M.A. - II

ECONOMICS

EC-4004 : Foreign Exchange Market

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester-IV) (42307)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Answer should be precise and to the point.*
- 4) *Answer each question in 250 words.*

Q1) Explain the meaning and definition of foreign exchange and foreign currency in detail. **[10]**

OR

Explain the concepts of Hedging and Arbitrage in detail.

Q2) Explain the relationship and difference between rate of interest and Foreign exchange rate. **[10]**

OR

Explain the nature of risk in the foreign exchange market.

Q3) Explain the structure of foreign exchange market. **[10]**

OR

State and explain the meaning and characteristics of both spot and forward transactions.

Q4) Explain the types of risk in foreign exchange market. **[10]**

OR

What is exchange rate determination? Analyze Balance of payments theory.

Q5) Explain the constituents of foreign exchange market. **[10]**

OR

Explain the changes that have taken place in India's foreign exchange market since 1991.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

PD2496

[6454]-203

M.A. - II

ECONOMICS

EC-4004 : Foreign Exchange Market

(2019 Pattern) (Credit System) (Semester-IV) (42307)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे लिहा.
 - 4) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावित.
 - 5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र.1) परकिय विनिमय आणि विदेशी चलणाचा अर्थ व व्याख्या सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

किंवा

बचाव व मूल्यांतरपणन या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.2) व्याजदर व परकिय चलन यातील संबंध व फरक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

परकिय विनिमय बाजारातील जोखमीचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र.3) परकिय विनिमय बाजाराची रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

हजर आणि वायदा व्यवहार या दोहोंचा अर्थ व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.4) विदेशी विनिमय बाजारातील जोखमीचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विनिमय दर निर्धारण म्हणजे काय? विनिमय दर निर्धारणाच्या व्यवहारतोल सिध्दांताबाबत विश्लेषण करा.

प्र.5) परकिय विनिमय बाजाराचे घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारताच्या परकिय चलन बाजारात 1991 पासून झालेले बदल स्पष्ट करा.

